

9 сынып– 90 минут

Тақырып: Цифрлық Қазақстан және Қазақстан Республикасындағы адам құқықтары

I тур. Олимпиаданың бірінші күні эссе жазу бойынша жазбаша жұмыс жүргізіледі, толық жауап берілуі тиіс.

1. Жалпы сипаттамасы.

Эссе – қысқаша очерк - жалпы гуманитарлық-құқықтық тақырыпта қысқаша очерк-пайымдау. Эссе белгілі бір мәселе немесе сұрақ бойынша жеке әсерлері мен ойларын білдіреді және тақырыпты толық түсіндіруді талап етпейді. Эссе өзіндік шығармашылық ойлау деңгейін, ақпаратты құрылымдау, себеп-салдарлық байланыстарды айқындау, өз тұжырымдары мен бағаларын дәлелдеу қабілетін көрсетеді.

2. Берілген тақырып бойынша эссе:

- 1) сыни ойлау дағдыларын көрсету;
- 2) пән саласы бойынша стратегиялық және кәсіби түсінігін көрсету;
- 3) эссе көлемі 500 сөзден аспауы тиіс.

3. Эссенің мазмұнына қойылатын талап:

- 1) эссе құрылымы кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерден тұрады;
- 2) эссе нормативтік құқықтық, сот актілерін талдауды, құқықтық тұжырымдамаларды, құқықтық даулы жағдайларды берілген тақырыпқа сай түсіндіруді қамтиды;
- 3) эссе логикалық және дәлелді ойлау дағдыларын меңгергенін, өз ойын баяндау дәйектілігін көрсетеді;
- 4) эсседе талдаудың әртүрлі әдістері қолданылуы мүмкін.

4. Эссе мамандығы бойынша бағалау критерийлері:

№	Бағалау критерийлері	Жоқ	Ішінара	Иә
1	берілген құқықтық тақырып бойынша проблемалық сұрақтарды анықтау және талдау білігі	0	5	10
2	сыншылдығы және креативтік ойлау	0	2	5
3	өз көзқарасын дәлелдеу және растау қабілеті	0	5	10
4	қорытындыларының негізділігі	0	2	5
5	мәселені шешудің практикалық және іске асырылатын жолдарын анықтау	0	2	5
6	мемлекеттің стратегиялық және бағдарламалық құжаттарын білу, құқықтық сауаттылық, заңнамаға сілтеме жасау	0	5	10
7	грамматика және лексика	0	2	5
	Барлығы	0	23	50

I-тур тапсырмасы бойынша ең жоғары жиынтық балл 50 баллмен бағаланады.

Тема: Цифровой Казахстан и права человека в Республике Казахстан

I тур. В первый день олимпиады проводится письменная работа по написанию эссе, должен быть дан развернутый ответ.

1. Общая характеристика.

Эссе – краткий очерк – рассуждение на общую гуманитарно – правовую тематику. Эссе выражает индивидуальные впечатления и соображения по конкретному поводу или вопросу и не претендует на исчерпывающую трактовку предмета. Эссе показывает уровень самостоятельного творческого мышления, умение структурировать информацию, выделять причинно-следственные связи, аргументировать свои выводы и оценки.

2. Эссе на заданную тему должен:

- 1) демонстрировать навыки критического мышления;
- 2) демонстрировать стратегическое и профессиональное понимание предметной области;
- 3) объем эссе не должен превышать 500 слов;

3. Требование к содержанию эссе:

- 1) структура эссе состоит из вводной, основной и заключительной частей;
- 2) эссе содержит анализ нормативных правовых, судебных актов, разъяснение правовых концепций, правовых спорных ситуаций на заданную тему;
- 3) эссе демонстрирует владение навыками логического и аргументированного мышления, последовательность изложения своей мысли;
- 4) в эссе могут применяться различные методы анализа.

4. Критерии оценивания по специальности эссе:

№	Критерии оценивания	Нет	Частично	Да
1	умение выявлять и анализировать проблемные вопросы по заданной правовой теме	0	5	10
2	критичность и креативность мышления	0	2	5
3	умение аргументировать и подтвердить свою точку зрения	0	5	10
4	обоснованность выводов	0	2	5
5	определение практических и реализуемых путей решения проблемы	0	2	5
6	знание стратегических и программных документов государства, правовая грамотность, ссылка на законодательство	0	5	10
7	грамматика и лексика	0	2	5
	Всего	0	23	50

Максимальный суммарный балл по заданию 1 тура оценивается в 50 баллов.